

Täysistunto

Torstai 7.11.2019 klo 16.00—19.28

2.2. Suullinen kysymys työeläkkeistä (Sari Sarkomaa kok)

Suullinen kysymys SKT 53/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Siirrytään seuraavaan aihepiiriin, ja sen esittelee meille edustaja Sarkomaa.

Keskustelu

16.29 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa puhemies! Suomalaiset ovat huolissaan, aikooko hallitus todellakin leikata työeläkkeistä. Hallitusohjelman mukaan kaavaillaan toimenpiteitä, joilla leikattaisiin työeläkkeistä, jotta voitaisiin nostaa pienempiä eläkkeitä pääministeri Antti Rinteen vaalilupauksen lunastamiseksi. [Eduskunnasta: Onko näin?] Tämä tarkoittaisi sairaanhoitajien, opettajien, poliisien työeläkkeiden leikkaamista. Kokoomus tyrmää työeläkkeiden leikkaukset. Haluamme kantaa huolta pienistä eläkkeistä. Eläkkeellä on tultava toimeen, mutta oikea tie siihen ei ole romuttaa suomalaista työeläkejärjestelmää ja leikata ahkerilta keskituloisilta eläkeläisiltä. [Paavo Arhinmäki: Nyt alkaa mennä ihan perussuomalaiseksi tää kokoomuksen touhu!]

Kysynkin hallitukselta: Aiotteko te leikata sairaanhoitajien, opettajien ja poliisien eläkkeitä? Ettekö te kunnioita sitä, kun suomalainen on ahkerasti työnsä tehnyt, niin hän on sen jälkeen sitten työeläkkeensä ansainnut? Aiotteko te vaalilupauksen lunastamiseksi todellakin romuttaa suomalaisen työeläkejärjestelmän perusperiaatteet?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt ainakin kaksi ministereistä.

16.30 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus ei todellakaan ole leikkaamassa eläkeläisiltä, päinvastoin. Ensi vuoden alusta, jos eduskunta hyväksyy budjettiesityksen, tulee pieniin eläkkeisiin merkittävä nousu. Tämä hallitus haluaa, että niitten naisten, jotka ovat kärsineet siitä, että perhevapaajärjestelmän puitteissa ei ole eläkettä kertynyt, pieniä eläkkeitä tullaan korjaamaan.

Tähän liittyy se, että halutaan käydä myöskin työeläkejärjestelmän osapuolten välillä keskustelu siitä, voisiko työeläkerahastoja käyttää myöskin tämän ongelman korjaamiseen. Siellä on noin 200—300 miljoonan euron tarve siihen korjaamiseen. Lähtökohta on se, että näillä rahoilla, ilman että työeläkejärjestelmä millään tavalla vaarantuu, voitaisiin korjata näitten pienituloisten, pitkää työuraa tehneiden, ahkerien naisten eläkettä.

16.31 **Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Sarkomaa kysymykseen voisi lyhyesti vastata: Emme aio. Tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2019 vp

hallitus ei tule leikkaamaan kenenkään eläkkeitä, [Paavo Arhinmäki: Hyvä!] kuten pääministeri Rinne totesi. Päinvastoin: pienimpiä eläkkeitä tullaan korottamaan.

Hallitusohjelmassa on kirjaus kolmikantaisesta selvityksestä, juuri siitä, miten työeläkejärjestelmän sisällä voitaisiin parantaa näitä pienimpiä työeläkkeitä ja pienimmillä työeläkkeillä olevien henkilöiden asemaa. Tätä selvitystyötä ei ole käynnistetty, ja tästä on tarkoitus käydä kolmikantainen keskustelu. [Arja Juvonen: Milloin käynnistetään?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä aihealueesta haluavat kysymyksiä esittää, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta.

16.32 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työeläkejärjestelmässä ei ole ylimääräistä rahaa. Jos te ette leikkaa poliisien, sairaanhoitajien ja opettajien eläkkeitä, silloin te leikkaatte meidän lastemme ja lastenlastemme eläkkeitä tai te nostatte työeläkemaksuja, mikä sitten vaikeuttaisi työllisyyskehitystä ja johtaisi siihen, että vaaranatte joka tapauksessa työeläkejärjestelmän. Pidän tätä erittäin vakavana. Tämä on historian ensimmäinen kerta, kun istuva hallitus laittaa kätensä työeläkejärjestelmän taskuun, jotta istuvan pääministerin tekemät vaalilupaukset voitaisiin lunastaa.

Olen täysin varma, että jos kysytte palkansaajaliikkeeltä, kysytte eläkeläisiltä, kysytte nuorilta, kysytte keneltä tahansa suomalaiselta, he eivät hyväksy sitä, että meidän suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan keskeinen asia, työeläkejärjestelmä, asetetaan vaaraan. Kysynkin vielä teiltä, pääministeri, voitteko te vastata tässä eduskunnan edessä: aiotteko te todellakin laittaa kätenne työeläkejärjestelmään ja romuttaa sen peruseriaatteen, [Paavo Arhinmäki: Vastasi jo!] että työeläke kertyy työtä tekemällä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Rinne ainakin nostaa kätensä.

16.33 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Sarkomaa, 2005 vuoteen asti eläkejärjestelmä ei tunnistanut laisinkaan perhevapailla olevien, pääsääntöisesti naisten, oikeutta eläkkeeseen sen perhevapaan ajalta. 2005 kolmikantainen järjestelmä tuotti tuloksen, jossa sovittiin, että 550 euroa lasketaan eläkekertymään kuukausittain perhevapaan ajalta. Tätä ennen eläkettä kerryttäneiltä naisilta se eläkeoikeus puuttuu, ja sitä pitää korjata työeläkejärjestelmän puitteissa, jos se on mahdollista yhteistyössä kolmikannassa selvittää ja viedä eteenpäin. Sitä tämä hallitus tulee viemään eteenpäin.

Minun tekisi mieli — tämä on kyllä hallitukselle esitetyt kysymykset — esittää kysymys kokoomukselle, että oletteko te nyt vastustamassa sitä, että naisten pieniä eläkkeitä korjataan. [Kokoomuksen ryhmästä: Ei! — Jukka Gustafsson: Kokoomus on taas naisten kimpussa!]

16.34 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä eläkeläisten toimeentuloon liittyvät kysymykset ovat aika monimutkaisia. Niihin liittyvät tietenkin työeläkejärjestelmä, työeläkkeet, eläkeläisten verotus ja eläkeläisten todellinen kulutus. Oma käsitykseni on, että eläkeläisten toimeentulo on viime vuosina heikentynyt. Se johtuu siitä, että erityisesti asumiseen liittyvät kulut, terveydenhuoltoon liittyvät kulut ja monin paikoin myös liikkumiseen liittyvät kulut, eli oman auton käyttö, ovat vaikeutuneet, ja monilla eläkeläisillä on vaikeuksia selvittää jo päivittäisistä pakollisista laskuista. Tämän lisäksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2019 vp

me tiedämme, että eläkeläisten verotus on noin 300 miljoonaa ankarampi kuin vastaavan tulotason palkansaajilla, ja tämän lisäksi työeläkejärjestelmän kestävyys indekseineen on hyvin monissa eläkeläisfoorumeissa asetettu kyseenalaiseksi.

Pääministeri Rinne, kokoomus esittää, että perustetaan parlamentaarinen työryhmä, joka tutkii työeläkejärjestelmän kestävyyttä indekseineen, eläkeläisten verotusta ja [Puhemies koputtaa] eläkeläisten todellista kulutusta. Oletteko te valmis siihen? [Paavo Arhinmäen välihuuto]

16.35 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Eestilä, te luettelitte juuri niitä asioita, jotka viime vaalikaudella teidän hallituksessa ollessanne heikensivät eläkeläisten toimeentulon edellytyksiä. [Arto Satosen välihuuto] Te nostitte kustannuksia liikkumiseen, esimerkiksi sairaaloihin tai lääkärihoitoon, [Kokoomuksen ryhmästä: Ei nostettu!] te nostitte omavastuuosuutta eläkeläisille, mikä johti siihen, että tuolla toreilla ja turuilla tuli entistä useammin vastaan ihmisiä, jotka kertoivat, että eläke ei riitä ruokaan ja lääkkeisiin samaan aikaan. [Kokoomuksen ryhmästä: Mitä te teette sitten?] Tämä hallitus korjaa nämä asiat nyt. Tämä hallitus korjaa nämä asiat nyt. Samoin kuin nostatte tämän eläkeläisten verotuksen esille: tosiasia on, että tämän hallituksen valmistelussa on tällä hetkellä eläkeläisten ja palkansaajien samoihin tuloihin liittyvät samantaiset verotukset. Tämä hallitus valmistelee näitä asioita. Toivottavasti päästään päättämään näitä ja toivottavasti, edustaja Eestilä, tuette niitä silloin.

16.36 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Eestilä on aivan oikeassa: eläkeläisköyhyys on lisääntynyt. Se johtuu pitkälti siitä, että edellisellä kaudella kansaneläkettä leikattiin sekä indeksijäädytyksellä että indeksileikkauksella. Mutta kuten pääministeri Rinne totesi, 1.1.2020 pienimpiin eläkkeisiin tehdään euromääräiset korotukset. Takuueläke tulee nousemaan 50 eurolla ja pienimmät kansaneläkkeet 34 eurolla. Ja nämä huomioidaan myös muun muassa eläkkeensaajan asumistuessa, jolloinka eläkeläiselle jää käteen se raha, jonka hallitus on luvannut. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Hyvä hallitus!]

16.37 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jos olisin hallituksessa, niin en kyllä kehuisi tällä vappusatasella, joka nyt leikattuna tulee voimaan.

Mutta jos palataan tähän alkuperäiseen kysymykseen, niin hallitusohjelman mukaan te haluatte työeläkejärjestelmän sisältä rahoittaa lisää eläkkeiden korottamisia. [Kimmo Kiljunen: Ihan oikea linja!] Ja nyt täällä lupaatte ja takaatte, että vaikka tämä selvitys kohdistuu nimenomaan työeläkevaroihin, niin kenenkään eläkkeitä ei tulla leikkaamaan. Pääministeri Rinne mainitsi, että kyse on muutaman sadan miljoonan euron erästä. Onko olemassa jotain sellaista rahaa, että kun sieltä otetaan muutama sata miljoonaa, se ei ole mistään pois? Onko muuallakin tällaista rahaa? Käytetään ne rahat hyviin tarkoituksiin — varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja niin edelleen — jos tämmöisiä rahoja löytyy. Nigeriasta tuli aikanaan kirjeitä, joissa sanottiin, että siellä odottaa iso perintö. Kukaan ei semmoisia uskonut. Nytkö pitäisi uskoa, että löytyy satoja miljoonia, joka ei ole mistään pois?

16.38 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa edustaja Zyskowicz, eläkejärjestelmässä on 211 miljardia euroa noin karkeasti ottaen rahastoitua rahaa. Se kattaa noin 25 prosenttia eläkevastuista, jotka ovat siis noin neljä kertaa suuremmat kuin nämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2019 vp

eläkerahastot. Tarkoitus on alun perinkin ollut, silloin kun eläkejärjestelmää lähdettiin rakentamaan, rakentaa osittain rahastoiva järjestelmä. Osittain rahastoivan järjestelmän tulot riippuvat vuodessa paljon siitä, kuinka paljon sattuu tulemaan sinä vuonna tuloja. Sillä on tietty keskimääräinen aikaväli, mille haetaan tiettyjä tulotavoitteita. Tällä hetkellä tilanne on sellainen, että minun arvioni — asiantuntijoiden keskustelujen pohjalta — lähtee liikkeelle siitä, että työeläkejärjestelmästä voidaan irrottaa näitten pienituloisten naisten eläkeisiin tietty summa rahaa, jolla voidaan korjata eläkejärjestelmän puitteissa syntyneitä ongelmia näitten pienituloisten naisten tulotasossa. Uskon, että tämä neuvottelemalla voidaan löytää. [Ben Zyskowicz: Ja se ei ole mistään pois? Satoja miljoonia, ja se ei ole mistään pois?]

16.39 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eläkeläis- köyhyys on todella viime vuosina lisääntynyt. Siinä iso osatekijä on tietenkin asumisen hinnan kasvu, ja olisi syytä löytää lisää keinoja, joilla voimme tähän asumisen hinnan kasvun pureutua. On aivan loistava juttu, että hallitus tuo näitä perusturvan parannuksia suomalaisille eläkeläisille, ennen kaikkea niille kaikista pienituloisimmille eläkeläisille, jotka jälleen kerran tuntuvat olevan kokoomuksen hampaissa — ainakin, jos tätä keskustelua tässä tulkitsee. [Kokoomuksen ryhmästä: Ei!]

Nyt jos katsotaan eläkejärjestelmän kestävyyttä pitemmällä aikavälillä, niin tärkeää on tietysti se, että me saamme joka ikisen nuoren, joka ikisen suomalaisen kantamaan vastuuta eläkejärjestelmän kantokyvystä työntekijänä maksamalla näitä eläkemaksuja. Nyt kun väestön keski-ikä kasvaa ja suuret ikäluokat tulevat siihen ikävaiheeseen, että tarvitsevat entistä enemmän huolenpitoa ja hoivaa, olisikin tärkeää, että saataisiin kaikki nuoret [Puhemies koputtaa] pelastettua syrjäytymiseltä. Kysynkin hallitukselta, mitä me voisimme tehdä, jotta nuorten syrjäytymistä voitaisiin [Puhemies koputtaa] entistä tehokkaammin torjua ja saada kaikki mukaan kantamaan yhteistä vastuuta myös eläkejärjestelmän kestävydestä.

16.40 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Honkoselle erinomaisen hyvistä kysymyksistä. On tietenkin niin, että työllisyysaste ja se, että saadaan aidosti kaikki mukaan työmarkkinoille, pitkälti määrittää niin meidän eläkejärjestelmämme kestävyden kuin muutenkin julkisen talouden kestävyden. Yksi hallituksen keskeisimpiä hankkeita, jonka tavoitteena on nostaa suomalaista koulutustasoa ja huolehtia siitä, että kaikilla nuorilla myöskin on edellytykset pärjätä suomalaisilla työmarkkinoilla, on tämä uudistus, mikä tehdään oppivelvollisuuden laajentamiseksi. Tällä hetkellä perusasteen varassa olevien työllisyysaste on Suomessa vain noin 40 prosentin luokkaa. Siitä huolimatta, että näiden työpaikkojen määrä on vähentynyt jatkuvasti viimeisten vuosikymmenten aikana, niin edelleen noin 15 prosenttia jokaisesta ikäluokasta jää vaille toisen asteen tutkintoa. Eli tämä uudistus on keskeisen tärkeä siinä, että voidaan sekä puuttua nuorten syrjäytymiseen että huolehtia siitä, että suomalainen työllisyysaste [Puhemies koputtaa] tulevaisuudessa olisi nykyistä korkeampi.

16.41 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! ”Äiti, tuleeko raha seinästä”, muistan lapseni kysyneen, kun ensimmäistä kertaa menimme pankkiautomaatille. Arvoisa pääministeri Rinne, tuleeko raha seinästä? Onko niin, että olette oikeasti nostamassa eläkkeitä toisten eläkkeiden kustannuksella? Lupasitte vaaleissa 1 400 euroa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2019 vp

eläkettä ansaitseville 100 euron korotuksen. Arvoisa ministeri Pekonen, te ette ole toteuttamassa tätä lupausta, vaikka sanotte siellä, että pieniin eläkkeisiin tulee korotus. Te ette korota 1 400 euroa tienaavien eläkkeitä. Kysynkin teiltä: kun kyse on lupauksista ja sanojen pitämisestä ja siitä, että usko säilyy niin hallitukseen — johon se on koetuksella — kuin meihin kansanedustajiin, niin miksi luvataan mutta sitten ei toteuteta?

Ulosottojen määrä on Suomessa suuri myös eläkeläisillä ja ikääntyneillä. Perussuomalaiset esittävät, että tekisimme toimenpideohjelman, [Puhemies koputtaa] jolla ennaltaehkäistään näitä. Mitä siihen vastaatte? Ja myös lupauskysymykseen.

16.43 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on semmoinen sananlasku, että ”sitä tikulla silmään, joka vanhoja muistaa”. [Naurua] Mutta on pakko todeta se, että perussuomalaiset lupasivat ennen vuoden 2015 vaaleja, että 1 000 eurojen eläkkeet tulevat kokonaan verottomiksi.

Tämä hallitus on toteuttamassa sitä, että alle 1 400 euron eläkkeitä nostetaan toivottavasti 100 eurolla muutaman vuoden ohjelmalla. Ensimmäinen erä on tulossa 1.1.2020 kaikille niille ihmisille, joille sitä on luvattu tulevan. [Ben Zyskowitz: Ja toista erää ei koskaan tulekaan!]

16.43 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me yhdessä sovimme hallitusohjelmaneuvotteluissa, että pienimpiin eläkkeisiin tehdään euromääräinen korotus, ja näin me olemme nyt tekemässä: pienimpiin kansaneläkkeisiin 34 euroa, takuueläkkeisiin 50 euroa, ja kansaneläkekin nousee aina sinne noin 1 400 euroon asti siitä aina [Arja Juvosen välihuuto] progressiivisesti. [Eduskunnasta: Näin se on!]

Mutta me tarkastelemme toki jokaisessa budjettiriihessä, miten meidän talouskehitys etenee. Ja toivomme toki, että voimme satsata myös aina enemmän eläkkeisiin. Minusta tämä on erittäin hyvä suunta, että me teemme nyt euromääräiset korotukset juuri niille eläkeläisille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Eikä tässä ole kysymys mistään pienestä määrästä ihmisiä — 600 000, yli 600 000, eläkeläistä tulee saamaan 1.1.2020 jälkeen korotuksen eläkkeisiinsä.

16.44 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tuntuu, että te, pääministeri Rinne, ette halua puhua tästä vappusatasesta, ja me haluamme siitä juuri sen takia puhua, sillä te lupasitte jokaiselle suomalaiselle, joka saa alle 1 400 euroa kuussa eläkettä, 100 euroa puhtaana käteen. [Vilhelm Junnila: Aprillia!]

Te olette nyt korottamassa takuueläkettä, niin kuin mekin teimme hallituksessa, se on tärkeää. Pienimpiin kansaneläkkeisiin tulee muutama kymppi, sekin on tärkeää, se auttaa näitä ihmisiä. [Paavo Arhinmäen välihuuto]

Pääministeri Rinne, te äsken sanoitte, että jokainen, jolle te lupasitte tuon 100 euroa, tulee saamaan ensi vuoden alussa lisää. Kysyn: Kuinka paljon lisää tästä leikatusta vappusatasesta tulevat saamaan ne, jotka saavat eläkettä 1 300—1 400 euroa? Kuinka monta euroa tulee lisää näille eläkkeensaajille, joille te lupasitte tuon vappusatasen?

16.45 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen, me kyllä olemme keskustelleet useasti tästä asiasta. Totean nyt uudelleen tässä kaikkien kuullen sen, mitä vappuna 2018 puhuin. Totesin, että kaikille niille suomalaisille,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2019 vp

jotka tienaavat alle 1 400 euroa, useamman vuoden ohjelmalla ottaen huomioon julkisen talouden tasapainon, laitetaan... [Oikealta: Ei!] — Tämä on se, mitä on sanottu. Sen puheen voi löytää ihan suoraan tuolta SDP:n sivuilta. [Timo Heinosen välihuuto] Tervetuloa tutustumaan! — Tosiasia on, että useamman vuoden ohjelmalla on luvattu satanen näille ihmisille korotusta, ja se ensimmäinen korotus on nyt tulossa 1.1.2020. Toivon, että ministeri Pekonen vastaa täsmällisesti tähän kysymykseen, minkä esititte — en nyt pysty vastaamaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Pekonen täsmentää.

16.46 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minä nyt toivoisin, että tässä salissa ei näitä kymppejä väheksyttäisi. [Timo Heinonen: Ei ole väheksytty!] Edellinen korotus kansaneläkkeisiin on tehty 2008. Siitä on kyllä mielestäni aika pitkä aika. [Paavo Arhinmäki: 12 vuotta sitten!] On 12 vuotta aikaa siitä, kun edellisen kerran on kansaneläkettä korotettu. [Timo Heinonen: Kuka on väheksynyt? — Paavo Arhinmäki: Edustaja Heinonen muun muassa!] Ja 34 euroa ei minun mielestäni ole mikään varsin pieni summa, vaan se on mielestäni kyllä ihan kohtuullinen korotus ja hyvä alku tälle korotukselle. [Ben Zyskowicz: Vastatkaa kysymykseen!]

16.47 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Sain joku aika sitten tervetuloa kotiseudultani Köyliöstä vanhalta rouvalta, joka on maatalon emäntä. Hän oli hyvin pettynyt siihen, että hän uskoi siihen teidän lupaukseenne, pääministeri Rinne. Hän uskoi siihen sataseen, ei hän ollut kuullut tuosta rytmityksestä. Hän oli pettynyt. — Hän oli pettynyt. Hän ei voinut luottaa teidän lupaukseenne, ja siitä on kyse, ja siksi me puhumme tästä.

Ministeri Pekonen, ne korotukset ovat paikallaan, siitä ei ole kyse, vaan on kyse petetyistä lupauksista, ja toisaalta siitä, että työeläkettä ei voi nostaa leikkaamalla toisten työeläkkeistä. Siellä kassassa ei ole ylimääräistä rahaa.

Mutta haluaisin uudistaa edustaja Eestilän tekemän perustellun kysymyksen. Kokoomus on valmis siihen, että parlamentaarisesti tarkastellaan meidän eläkejärjestelmän kestävyyttä, eläkeläisten ostovoiman kehittymistä ja sitä, vastaako siellä eläkeindeksin taustalla oleva kulutuskori sitä todellista eläkeläisten kulujen kasvua: sähkölaskua, polttoaineen hinnannousua, [Puhemies koputtaa] jota olette nyt taas tekemässä, vuokria ja niin edelleen. [Puhemies koputtaa] Olisitteko valmis tällaiseen keskusteluun, jotta parlamentaarisesti, yli hallitus—oppositio-linjojen, [Puhemies koputtaa] voitaisiin palauttaa usko eläkejärjestelmään? [Ben Zyskowicz: Nyt on helppo vastata kyllä tai ei!]

16.48 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On äärimmäisen tärkeää korjata asioita, jotka ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen, sillä tavalla, että se kestää myöskin vaalikausien ylitse. Jos tässä tilanteessa, jonka kuvasitte, kokoomus on valmis lähtemään parlamentaariseen valmisteluun tavoitteena se, että pienituloisten eläkeläisten toimeentuloa aidosti parannetaan, vastaus tähän teidän kutsuunne on: tervetuloa, valmistellaan vain ne yhdessä. [Kokoomuksen ryhmästä: Hyvä!] Mutta se edellyttää ehdottomasti sitä, että te olette sitoutumassa siihen, että pienituloisten eläkeläisten asemaa parannetaan. Se on tämän hallituksen selkeä linja. [Eduskunnasta: Hyvä! — Jukka Gustafsson: Meni hiljaiseksi! — Ben Zyskowicz: Päinvastoin, kättä päälle!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2019 vp

16.49 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun edustaja Sarkomaa mainitsi poliisit, sairaanhoitajat, opettajat ja käden olemisen taskulla, niin varmasti moni heistä muisti sen, että kokoomus kävi juuri näiden työntekijäryhmien taskulla leikkaamalla lomarahoja. Kokoomus painosti kiky-sopimukseen, kuten ryhmäpuheenjohtaja Mykkänen on täällä sanonut. Kun te puhuitte eläkeläisistä, pienituloista eläkeläisistä, jokainen heistä varmaan muistaa, kun kokoomus kävi heidän taskullaan leikkaamalla kansaneläkettä viime kaudella ja jäädyttämällä indeksit. [Petteri Orpo: Nyt te käytte lasten taskuilla!] Ja nyt, kun hallitus on nostamassa sekä kansaneläkettä että takuueläkettä, kritiikki kokoomukselta on kovaa. Kuulostaa siltä, että pienituloisten eläkeläisten aseman parantaminen on myrkkyä kokoomukselle.

Arvoisa puhemies! Jo viime kaudella esitimme monta kertaa, että tätä indeksikoria tarkisteltaisiin. Siitä tehtiin kirjallisia kysymyksiä, hallitus ei sitä tehnyt. Miltä kuulostaa nyt tämä kokoomuksen jälkiherännäisyys Prisman ovelta henkisesti siihen, [Puhemies koputtaa] että indeksi ei vastaa täysin sitä kulutuskoria, mikä eläkeläisillä on? [Puhemies: Nyt taitetaan minuutti!]

16.50 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä indeksikorin sisältö on tärkeä kysymys sen takia, että siellä nykyisessä kuluttajahintaindeksissä painottuvat sellaiset asiat, jotka eivät ole aidosti ikääntyvien ihmisten, eläkeläisten normaalissa ostoskorissa, ja sen takia tämä on äärimmäisen tärkeä asia, minkä edustaja Orpo nosti esille.

On totta, että tätä on pohdittu jo aikaisemmin. Minä en pysty tällä hetkellä varmasti sanomaan, mutta minulla on semmoinen käsitys, että valtiovarainministeriössä jo nyt tällä hetkellä käydään läpi tätä indeksikoria, että täyttääkö se nyt oikealla tavalla sen kokonaisuuden, joka kohdistuu eläkeläisten kulutustottumuksiin. [Petteri Orpon välihuuto] Ja minä toivon, että me saamme semmoisen tilanteen syntymään, että me voimme yhdessä varmistaa sen, että tästä eteenpäin tämä kuluttajahintaindeksi ei sorra niitä kulutusrakenteita, jotka liittyvät eläkeläisten toimeentuloon. Toistan uudelleen sen, että jos te olette aidosti halukkaita korjaamaan pienituloisten eläkeläisten asiaa, erityisesti niitten pienituloisten naisten asiaa, jotka ovat eläkejärjestelmän ongelmista, [Puhemies koputtaa] puutteesta kärsineet, niin sitten tervetuloa valmistelevaan yhdessä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt viimeinen kysymys tästä aihealueesta — asian esille nostanut edustaja Sarkomaa.

16.51 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella hyvä, että te otitte tästä kopin, pääministeri Rinne, ja perustamme sen parlamentaarisen työryhmän, [Paavo Arhinmäki: Ai te sen perustatte?] jossa huolehdimme eläkkeiden ostovoimasta, katsomme tuon indeksikorin. Toivon, että otatte myös kopin siitä, ettette lähde romuttamaan suomalaista työeläkejärjestelmää. Eläke on tärkeä, palvelut ovat tärkeitä. Erityisen tärkeää eläkeläisille on se, että sinne omalle terveysasemalle pääsee jonottamatta.

Ministeri Kiuru juuri hiljattain tiedotustilaisuudessa lupasi laittaa terveyskeskukset kuntoon. Lupasitte tuhat lääkäriä, lupasitte rahaa tämän asian kuntoon laittamiseen. Sanoitte sanatarkasti näin: [Paavo Arhinmäki: Sitäkö tekin vastustatte?] ”Jos tällä ei palkata kaikkia niitä lääkäreitä, jotka saadaan houkutelua mukaan, niin millä sitten?” Lupasitte rahat ja tuhat lääkäriä. Heti kun tämän sanoitte, oman ministeriönne virkamies sanoi, että ei tällä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2019 vp

rahalla saa lääkäreitä palkata. Voisitteko te selittää, mistä tässä on kysymys. Toivon, että nyt kertoisitte, millä rahalla ja milloin toteutatte sen lupauksenne, [Puhemies koputtaa] että terveyskeskuksiin saadaan tuhat lääkäriä. Voivatko ne jonossa olevat eläkeläiset, lapsiperheet ja työttömät luottaa siihen, että ne lääkärit todellakin tulevat?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Kiuru haluaa vastata kuitenkin.

16.53 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä oli osoitettu kysymys omalle toimikentälleni, mutta se ei liity eläkkeisiin, [Ben Zyskowicz: Eläkeläisiin liittyy!] mutta vastaan mielelläni siihen, miten Suomessa pääsee jatkossa hoitoon.

On aivan selvää, että valtionavustus on erilainen apparaatti kuin on tosiasiasa sitten meidän pysyvä valtionrahoitus kunnille, ja tältä osin avustukset ovat erilaisia. Ja niin kuin totesin tuossa lehdistötilaisuudessa, 40 prosentilla kunnista on ongelmia lääkäreiden palkkaamisessa, lopuilla ei ole. Tarvitaan siis monialaisia toimia, jotta Suomessa kaikki pääsisivät lääkäriin. 43—45 prosenttia tilastojen mukaan pääsee Suomessa viikossa hoitoon, kaikki eivät pääse. On muitakin syitä kuin lääkäripula, miksi tämä ei onnistu.

Edustaja Sarkomaa, siihen keskusteluun liittyi pitkä alustus, jossa kävimme läpi sitä, mitä eroja näillä avustuksilla on. Totesin, että pysyvää valtionrahoitusta on käytettävä pysyvien lääkärikuntien hankkimiseen. Väliaikaisesti jonoja voidaan purkaa ja keskittyä työtapojen uudistamiseen. [Puhemies koputtaa] Siihen voidaan palkata myös lääkäreitä. [Petteri Orpo: Ei tule tuhatta uutta lääkäriä!]

Kysymyksen käsittely päättyi.